

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Lausunto edunvalvontatapaa arvioivan ja kehittävän työryhmän mietinnöstä

”EDUNVALVONNAN OSTOPALVELUT OIKEUSAPUTOIMISTOISSA” 86/2010

Lausunnon antaja

Marja-Leena Levänen

Turun oikeusapupiirin oikeusaputoimen johtaja

Turunseudun oikeusaputoimiston johtava julkinen oikeusavustaja

Työryhmän lähtökohta on aivan oikea; edunvalvonta on ensisijaisesti hoidettava virkатыönä.

Kun yleistä edunvalvontaa ryhdyttiin siirtämään pois kunnilta, katsottiin parhaaksi vaihtoehdoksi antaa se oikeusaputoimistojen hoidettavaksi. Tämä olikin viisas ajatus. Hyvin tiukalla aikataululla oikeusaputoimistojen johtajat saivat toiminnan käyntiin, virat täytettyä, huoneistot, kalustot ja muu tarpeisto hankittua.

Virkатыönä hoidettu edunvalvonta on osoittautunut taloudellisesti hyvin edulliseksi. Esimerkiksi Turun oikeusapupiirissä Tampereen oikeusaputoimiston edunvalvonta hoitaa yhden päämiehen 54 eurolla, meidän toimistossa hinta on 122 euroa/päämies. Ostopalvelusopimuksia on tehty jopa 600 eurolla/päämies. Huomattakoon, että kahtena ensimmäisenä vuotena tulosta on rasittanut vielä muutot ja kalusteiden hankinta ym. perustamiskustannukset.

Kuntien aikana edunvalvonnan laatu oli hyvin epätasaista, paikkakunta-kohtaista. Valtiolla siirtymisen tarkoituksena on ollut saada palvelusta tasalaatuista ja käytännöt yhteneväisiksi koko valtakunnassa. Oikeusministeriö on erittäin tehokkaasti aloittanut edunvalvontahenkilöstön kouluttamisen. Oikeusministeriön asettama edunvalvonnan kehittämistyöryhmä laatii suosituksia hyvän edunvalvontatavan aikaansaamiseksi.

Työryhmä on jo antanut ohjeet mm. edunvalvontapalkkioiden perimisestä, omaisuuden arvostamisesta, päämiehen irtaimen omaisuuden hoitamisesta. Parhaillaan on tekeillä suosituksen yhteydenpidosta päämiesten kanssa.

Oikeusaputoimistojen edunvalvontahenkilöstö on pätevää väkeä. Kunnilta siirtyneellä edunvalvontahenkilöstöllä on takanaan pitkälinen, jopa vuosikymmenien kokemus edunvalvontatyöstä. Esimerkiksi allekirjoittaneen edunvalvontayksikössä kaikilla edunvalvojilla on ylempi korkeakoulututkinto, sihteereistakin puolella on korkeakoulututkinto. Naapurissa Turun toimistossa on edunvalvojissa kolme juristiakin. Vaikka kaikissa edunvalvontayksiköissä ei olisi juristeja, oikeusavustajat pystyvät tukemaan ja auttamaan lainopillisissa asioissa.

Edunvalvontatoimistojen sisäänmuutot ovat vielä käynnissä ja samaan aikaan aletaan toimintaa ulkoistaa. Ostopalveluja tulisi käyttää vain aivan poikkeuksellisissa tilanteissa, esimerkiksi kun voimassaoleva ostopalvelusopimus uusitaan. Ei ole järkevää, että toimivasta edunvalvontatoimistosta ryhdytään tässä vaiheessa myymään päämiehiä ulos. Ensiksi täytyisi selvittää, pystytäänkö päämiehet hoitamaan omalla työvoimalla ilman lisäresursseja. Täytyisi myös odottaa uuden asiansiivousohjelman Edvardin vaikutukset. Se tuottaa automaattisesti asiakirjoja ja työvaiheita, jotka tähän mennessä on täytynyt tehdä manuaalisesti, esimerkiksi kirjanpito. Kun Edvard on saatu täysimittaisesti käyttöön, se tulee vähentämään työtä monien henkilötövuosien verran.

Turussa 31.3.2011

Marja-Leena Levänen
Turun oikeusapupiirin oikeusaputoimen johtaja
Turunseudun oikeusaputoimiston johtava julkinen oikeusavustaja